

**A SOPRONI MAGYAR KIRÁLYI
ÁLLAMI FŐREÁLISKOLA**

44. ill. 45. évi

ÉRTESITŐJE

AZ 1919—20-IK ISKOLAI ÉVRŐL.

KÖZLI:

LAURINGER ERNŐ

I. IGAZGATÓ.

NYOMATOTT TÓTH ALAJOS KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETÉBEN, SOPRON.

Az 1919—20. tanévi Értesítő szerkesztésénél a V. K. M. 1920. évi március hó 19-én kelt 102368/B. XI. számú rendelete volt irányadó, amely a kiadandó Értesítőnek nemcsak terjedelmét szabta meg, hanem tartalom tekintetében is csupán legfontosabb és pontosan előírt adatok rövid közlését tette kötelezővé.

I. Az 1918—19. iskolai év története.

Az elvesztett háboru nyomán fakadt forradalmak, nemzetünket, országunkat fenyegető külső és belső veszedelmek, politikai válságok és megrázkodtatások a soproni m. kir. állami főreáliskola életét sem hagyták érintetlenül. Nagyobb, az iskola belső rendjét felforgatással fenyegető súlyosabb esetek nem fordultak elő. Intézetünk régi, hagyományos jó szelleme erősebb volt a forradalmi törekvések által előidézett áramlatoknál. Tagadhatatlan azonban, hogy e válságos idők folyamán a tanuló ifjuság között a munkakedv kisebbedett, a kötelesség teljesítésének érzete csökkent, a fegyelem — a háboru előtti viszonyokhoz mérten — lazult.

Az 1918-19. iskolai év szeptember 1-én vette kezdetét, az előadások azonban az intézetben folyó tatarozások miatt még csak szeptember 17-én kezdődtek. Alig három héten át tartó tanítás után, október 10-től november 5-ig az előadásokat spanyol járvány miatt be kellett szüntetni. Négy hetes szünet után hét hetes szorgalmi idő következett. A karácsonyi szünet december 21-én kezdődött, amelyet azonban tüzelő anyag hiánya miatt meg kellett toldani. Az I.—II. osztályokban a karácsonyi, illetőleg szénszünet január 19-ig, 29 napig tartott; a III.—VI. osztályokban január 12-ig 22 napon át, a VII. és VIII. osztályban január 6-ig, tehát 15 napon át szünetelt a tanítás. Az első félév február 28-án záródott. Április 13-án kezdődött a husvéti vakáció; a tüzelő anyag ekkor már teljesen elfogyott, a tartós hideg miatt a husvéti szünetet is meg kellett hosszabbítani április 29-ig. A tanév vége felé a politikai téren mutatkozó bomlás és anarchia az iskolai életben is észrevehetővé vált. A gyakori szünetekkel megszakított iskolai esztendőben június 7-én hirtelenül beszüntették az előadásokat. Az egész 1918—19. tanévben mindössze 163 napon keresztül folyt rendesen a tanítás.

A tanári testület. Az 1918—19. iskolai évben a tanári kar összesen 27 tagból állott (1 igazgató, 19 rendes, 1 helyettes tanár, 4 hitoktató, 2 óraadó). Az 1917—18. iskolai évhez viszonyítva a tanári testületben a következő változások történtek: A háboru folyamán katonai szolgálatot teljesítő tanárok közül ismét visszatérhettek az iskolához: *Harsányi Lajos* és *dr. Müller József* már a tanév elején, *Strauch Jenő* és *Merényi Gábor* november hó közepén, *dr. Stodolni Gyula* pedig február hó közepén kezdhette meg újból a tanítást. Az 1917. október 27-én hősi halált halt Révész János helyébe a nm. V. K. M. *dr. Opré Tivadar* hadviselt tornatanítót rendelte intézetünkhöz, aki állását január hó 20-án foglalta el. Ideiglenes beosztást nyertek intézetünknel ellenséges megszállás következtében: *dr. Helyes István* magyar-

latin, *Nasch Fülöp* német-francia szakos zsolnai állami főreáliskolai tanárok, kik február havában kezdték meg nálunk a tanítást, továbbá *Polgár János* természetrajz-földrajz szakos sarajevoi Julian-egyesületi állami tanár, ki április elején foglalta el állását. *Winkler Elemér* történet-földrajz szakos hadviselt tanárjelölt 1919. március hó második felében helyezettett intézetünkhöz helyettes tanári minőségben. A tanév első felében *Garami Elek* és *Póór Szilveszter* szent benedek-rendi főgimnáziumi tanárok tanították intézetünkben a latin nyelvét; előbbi az V.—VI., utóbbi a VII.—VIII. osztályban Betegség címén szabadságoltattak: *Vendl Aladár* az egész tanéven át; továbbá *Schügerl Miklós* november elejétől a tanév végéig. *Harsányi Lajos* tanárt a volt K. N. 1919. április havában saját kérelmére a nagykőrösi ref. főgimnáziumhoz helyezte át. Sajnálattal kell megemlékeznünk *Menyhárd Frigyes* ág. h. ev. lelkész és hitoktató 1919. január 5-én történt haláláról. Menyhárd Frigyes 18^{1/2} éven át volt intézetünk protestáns vallású tanulóinak nagyrabecsült és igazán szeretett hitoktatója, akinek halála őszinte részvétet keltett nemcsak intézetünk tanári testületének tagjai és tanuló ifjuságunk körében, hanem az egész városban felekezeti különbség nélkül. Emlékét kegyelettel áldjuk valamennyien, kik ismertük őt, nemesen érző szívéért szerettük, tudását, szónoki tehetségét pedig sokra becsültük. Helyébe iskolánkhoz *Hallerung Richárd* ev. lelkész és hitoktató került. Végül örömmel közöljük, hogy intézetünk egyik legregibb és legérdemesebb tagját: *Seemann Kálmán* tanárt Ő Császári és Apostoli Királyi Felsége 1918. július hó 18-án Pozsonyban kelt elhatározásával a *középiskolai igazgatói* cím adományozásával tüntette ki.

A tanulók. Az 1918—19. iskolai évben beiratkozott 359 rendes és 11 magántanuló, összesen 374 tanuló. A tanév folyamán kilépett 22, meghalt 2, magántanulóvá lett 1 rendes tanuló. A beiratkozott tanulók megoszlása osztályonként a következő volt: I. A. o. 35; I. B. o. 35; II. A. o. 38; II. B. o. 37; III. o. 57; IV. o. 45; V. o. 37; VI. o. 33; VII. o. 38; VIII. o. 19; összesen 374 tanuló.

A tanulók *erkölcsi* és *fegyelmi* magatartása — a háboru okozta rendkívüli viszonyokat és forradalmi állapotokat tekintve — a Középiskolai Rendtartás szabályainak és a paedagogiai követelményeknek általában véve megfelelőnek mondható volt. A proletárdiktatura id. jén támasztott ifjumunkás mozgalom és diáktanács bizonyos fokban szabados és féktelenségbe hajló szellemet idézett ugyan elő egyes tanulóknál, az ifjuságnak tulnyomó többsége azonban józanul gondolkozott, fegyelmezte önmagát és tartózkodott veszedelmesebb méretű kihágásoktól. Fegyelmi eljárásnak megindítása a kommunizmus idején tanusított magatartás miatt mindössze 3 tanuló ellen mutatkozott szükségesnek. Ezeknek a tanulóknak vétsége sem volt minősíthető az eltévelyedés olyan fokának, hogy teljes kizárást vont volna maga után; az 1919—20. tanév elején ezek a tanulók a nyilvános tanulók sorába nem vetettek fel, az előadásokon nem vehettek részt. Az iskola *tanulmányi állapota* a sok hátráltató körülmények ellenére is általában véve kielégítőnek mondható. A tanítás sikerét igen megnehezítette a politikai helyzet, a gyakori és hosszantartó szünetek, végül a tanári személyzetben minduntalan beállott változások. Ebben az iskolai évben a rendkívüli tárgyak közül a latin nyelvet, egészségtant és gyorsírást tanulták a tanulók, ezenkívül voltak még kémiai és biológiai gyakorlatok. A proletárdiktatura bukása után a V. K. M. 1919.

augusztus 21-én kelt 103301/V. számú rendelete értelmében a tanulók magaviselet és tanulmányi szempontból újabb elbírálásban részesültek és rendes bizonyítványt kaptak. Ennek a rendeletnek végrehajtása nem okozott nehézséget, mivel az érdemjegyek már júniusban is bejegyeztettek az osztálynaplókba. Az 1919. augusztus 25-én történt osztályozás alkalmával 351 tanuló közül 331 megfelelt (94-3 %), 20 tanuló pedig nem felelt meg a követelményeknek (5-7 %). Magaviselet tekintetében 306 tanuló jó, 42 szabályszerű, 2 kevésbé szabályszerű, 1 rossz érdemjegyet kapott. Az 1919. augusztus 25-én történt osztályozás alkalmával egy vagy két tárgyból elégtelen tanjegyet érdemelt tanulók javító vizsgálatára a V. K. M. 1919. augusztus 21-én kelt 103331/V. számú rendelet értelmében szeptember 25-én volt. A V. K. M. 1919. augusztus 16-án kelt 103.252/V. számú rendelete ismét kötelezővé tette a kommunizmus idején eltörölt érettségi vizsgálat megtartását. Az 1918—19 tanévi érettségi vizsgálat írásbeli része szeptember 15-én, szóbeli része szeptember 21-én 22. és 23. napján folyt le Dsida Ottó tankerületi kir. főigazgató elnöksége alatt. A vizsgálatra jelentkező 18 tanuló közül jelesen érett lett: 2, jól érett: 7, a többi 9 érettnak nyilvánított. **Jelesen érettek:** Fürst Dezső és Mitzger Ferenc. **Jól érettek:** Baumann Jenő, Jurek Jenő, Kollwentz Ernő, Krug Lajos, Mangold István, Tóth Ernő és Toth Ferenc. **Érettek:** Goldschmied Ervin, Karl Ernő, Kollárs Elemér, Kász Viktor, Prunner József, Seltenhofer Rezső, Stessel Richárd, Török Gyula és Zsirai Mihály.

A tanulók *egészségi állapota* az 1918—19. iskolai évben megnyugtató volt. Ragályos vagy járványos betegség a tanulók körében nem fordult elő. Haláloset 2 volt (vérmergezés és tifusz).

Hivatalos látogatás az egész évfolyamban egyszer volt, mindjárt a tanév elején, amelyet Dsida Ottó győri tankerületi kir. főigazgató végzett A soproni m. kir. honvéd főreáliskolában 1918. szeptember hó 14-én megtartott javító érettségi vizsgálaton intézetünk tanáraiból alakult a vizsgáló bizottság Dsida Ottó tanker. kir. főigazgató elnöksége alatt. Az 1918. december hó 14-én ugyancsak a soproni m. kir. honv. főreáliskolában megtartott II. javító vizsgálaton Rodt Lajos igazgató elnökölt.

Az 1918—19. iskolai év folyamán összesen 10 tanári értekezlet volt.

Történelmi érdekesség szempontjából és a letűnt korszakot jellemzők az 1918—19. iskolai évben kiadott, az iskolát közelebbről érintő legfontosabb *forradalmi rendeletek*:

A V. K. M. Hivatalos Közlönyének 1918. nov. 15-én kiadott száma kötelezővé teszi az iskola vezetőjére az 1918. évi október 31-iki eseményeknek lelkes előadás keretében való megünneplését. (H. K. XXVIII. évf. 25. sz.)

A V. K. M. 1918. nov. 25-én kelt 14.490. eln. sz. körrendelete eltörli a hivatalos írásokon eddig szokásos „királyi” jelzőt és mindennemű címzést; elrendeli a hivatalos helyiségekben, tantermekben kifüggesztett I. Ferenc József és IV. Károly királyt ábrázoló arcképeknek levételét. (H. K. 1918. dec. 15. kiadott XXVI. évf. 28. sz.)

Az 1919. jan. 22-én kiadott u. n. V. néptörvény a vallásügyi és közoktatásügyi igazgatást egymástól elkülöníti, kettéválasztja. (H. K. 1919. febr. 6. kiadott XXVII. évf. 5—6. sz.)

Az u. n. K. M. 1919. márc. 4-én kelt 1746. eln. sz. r. tudatja: senki sem kötelezheti a tanulót az órarend keretében megállapított hit- és erkölcstan órakon

kívül eső vallásgyakorlatban való részvételre vagy templomban való megjelenésre.*] (H. K. 1919. márc. 13. kiadott XXVII. évf. 11. sz.)

Az u. n. K. M. 1919. márc. 14-én kelt 1797. eln. sz. r. a hivatalos iratoknál nemcsak a „királyi“ jelző eltörlését erősíti meg, hanem a „magyar“ megjelölést is mellőzendőnek mondja ki. (H. K. 1919. márc. 27-én kiadott XXVII. évf. 13. sz.)

Az u. n. K. N. 1919. április 2-án kelt 4. sz. rendelete értelmében mindazoknak a tanulóknak, akik a vörös hadseregbe belépnek, annak az osztálynak elvégzéséről, melybe jártak, az osztálybizonyítvány azonnal kiadandó. A VIII. osztályba járt tanulóknak az osztálybizonyítvánnyal együtt az érettségi bizonyítványt is nyomban ki kell adni. (Megjelent a Tanácsköztársaság c. hivatalos lap 1919. ápr. 5-én kiadott 10. számában.)

Az u. n. Forradalmi Kormányzótanács 1919. ápr. 12-én kelt LIV. sz. r. eltörli a tankerületi főigazgatóságot, helyébe a munkások, katonák és földmivesek tanácsának kebeléből alakuló művelődési osztályokra bizza az oktatásügy igazgatását. (H. K. 1919. ápr. 17-én kiadott XXVII. évf. 17. sz.)

Az u. n. Forradalmi Kormányzótanács 1919. márc. 29-én kelt XXIV. sz. r. és az u. n. K. N. 1919. ápr. 12-én kelt 7. sz. r. az összes nevelési és oktatási intézeteket köztulajdonba veszi, a felekezeti iskoláztatást teljesen megszünteti. (H. K. 1919. április 17-én kiadott XXVII. évf. 17. sz.)

Az u. n. K. N. 1919. május 12-én kelt 28. sz. r. megszünteti az évvégi osztályozást és javító vizsgálatokat. A tanulókat nem kell különböző fokozatokba sorozni, a hivatalos megállapítás minden egyes tanulóról: „megfelelt“, illetőleg „meg nem felelt“. A magaviseletnek külön osztályozása elmarad. Az évvégi „Értesítő“ kiadása megszűnik. — Az ugyanakkor kelt 29. sz. r. eltörli a tanári címet és elrendeli, hogy ezentul minden oktatással foglalkozó egyén egységesen tanítónak neveztessek. Az igazgató neve ezentul „vezető tanító“. Az ugyanakkor kelt 30. sz. r. eltörli az érettségi vizsgálatokat; helyette a középiskola utolsó évfolyamában tanítók egyszerűen megállapítják minden egyes tanulóról megfelelt-e, vagy sem; az elbírálásról az illető középfoku iskolák diákbizottsága által a megbírálás alá kerülő tanulók közül kiküldendő három megbízottja is jelen van. Az érettségi bizonyítvány neve ezentul „Végbizonyítvány“. (Ezek a rendeletek a Tanácsköztársaság c. hivatalos lap 1919. május 13-án kiadott 41. számában jelentek meg.)

Az u. n. K. N. 1919. május 13-án kelt 91.609 sz. r. a történelmi tanításnak új irányát követeli az iskolától és pedig forradalmi szellemben, Bucharin és a Kommunista kiáltvány alapján, a történelmi materializmus irányelvei szerint. (H. K. 1919. május 15-én kiadott XXVII. évf. 21. sz.)

Rövidítések: H. K. - Hivatalos Közlöny. V. K. M. - Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium. K. M. - Közoktatásügyi Minisztérium. K. N. - Közoktatásügyi Népbiztosság.

II. Az 1919—20. iskolai év története.

A világháború közvetlen borzalmaitól és minden ellenséges megszállástól Sopron városa szerencsésen megmenekült. Az u. n. *nyugatmagyarországi kérdés* az 1918. évi októberi forradalom után vetődött föl először, a kommunizmus alatt érlelődött meg s alakult egyre komolyabbá, fenyege-

*) A vallástaniást az 1919. márc. 21-én kikiáltott u. n. proletárdiktatura teljesen megszüntette, kiküszöbölte. Intézetünkben március 27-én volt az utolsó vallástani óra.

többé. A Magyarország nyugati részén lakó népek az októberi forradalom kitöréséig a nemzetiségi kérdést alig ismerték. Testvéri egyetértésben, egymás jogait kölcsönösen tisztelve éltek a magyar, német, horvát és vend nyelvű népek. Az októberi forradalom után különféle nemzetiségi teoriák kezdtek tért hódítani, ekkor merültek fel itt is először komolyabb ellentétek. Különösen a német nyelv jogáról folyt sokszor szó. A magyarság készséggel elismerte német nyelvű testvéreinek kulturális és anyagi téren egyaránt szerzett nagy érdemeit s a német nyelv érvényesülésére vonatkozó törekvések jogát nem is vonta kétségbe. Területi integritás megcsönkítésére azonban senki sem gondolt még. Az Ausztriához való csatlakozás eszméje a proletárdiktatura nyomasztó politikai légkörének idejében vetődött föl először. Sokan, még magyarok is, szívesebben viselték volna egyelőre az osztrák uralmat, csak hogy a kommunizmustól és főként Kun Bélák uralmától megszabaduljanak. Ugyanebben az időben tárgyalták a párisi konferencián a kötendő osztrák békét. Az osztrák delegátusoknak sikerült a nyugatmagyarországi kérdést Párisban felszínre vetni és Magyarország nyugati részeire vonatkozó aspirációikat ott érvényesíteni is. A nyugatmagyarországi problema ettől az időtől kezdve állandóan kísért annak dacára, hogy a történelmi jog és igazság kétségbevonhatatlanul és kizárólag Magyarország mellett van.

Kevesebb megrázkódtatással, mint az előbbi, de Magyarország nyugati részeit elszakítással fenyegető veszedelem nyomasztó hatása alatt, kínzó kétségek és aggodalmak közt folyt le az 1919—20. iskolai év. A V. K. M. 1919. augusztus 10-én kelt 4507. eln. sz. rendelete a volt tanácsköztársaság által kiadott rendelkezéseket hatályon kívül helyezte s ezzel együtt a korábbi, a kommunizmus előtti állapotokat az iskolákra nézve is újból helyre állította. Az 1919—20. iskolai évben a felvételi és különbözeti vizsgálatok aug. hó 29-én és 30-án, a beiratások szeptember 1., 2. és 3. napján tartattak; szeptember 4-én volt az év megnyitó Veni Sancte, szept. 5-én pedig megkezdődött a rendes tanítás. Az előadások karácsonyig megszakítás nélkül, zavartalanul folytak, ekkor azonban már érezhetővé vált, hogy tüzelő anyag hiánya miatt a tanítás rendes menete karácsony után nem biztosítható. A szünetnek január hóra való kiterjesztése elkerülhetetlen kényszerűség volt. Január hó folyamán sikerült nagynehezen legalább egy bizonyos időre elegendő tüzelőanyagot szerezni. A tanári testület az iskola rendelkezésére álló fűtő anyag legjobb kihasználásával fentartani óhajtván az intézet működésének folytonosságát a tanórák tartamának és némely tárgy heti óra számának csökkentésével igyekezett most már az adott viszonyok közt lehetővé tenni az iskola zavartalan munkásságát. A tanítási órák tartamát 40 percre, az óráközi szünetet 5 percre kellett korlátozni, a tanítás állandóan csak 6 teremben folyt; az előadások az I. A. a III. A. osztályokban 8 órakor kezdődtek és 11 órakor fejeződtek be; a III. B.—VI. osztályban 11 órakor, a VII—VIII., osztályban fél 10 órakor vettek kezdetüket és 2 órakor értek véget. Ekként folyt a tanítás 1920. február 2-től március 27-ig. A rendes tanmenetet csak húsvét után április 7-től kezdve lehetett újból életbeléptetni, amelyet aztán az iskolai év végéig zavartalanul követhettünk.

A tanári testület. Az 1919—20. tanév folyamán gyakran fordultak elő változások a tanári karban. A kommunizmus bukása után az u. n. művelődési hivatalok megszűnván, a régebbi tanügyi hatóságok ismét visszaállították. A V. K. M. 1919 augusztus 7-én kelt 4362. eln. számú rendeletére a győri tankerületi főigazgatóság vezetését újból *Dsida Ottó* kir. főigazgató vette át. Változás történt iskolánk vezetésében is. *Rodt Lajos* igazgató 1919 július 15-től betegség címén szabadságoltatván, az intézet ideiglenes vezetését a tanári kar óhajának megfelelően két hétig *Seemann Károly* c. igazgató vállalta el, lemondása után a tanári testület egyhangú kívánságára *Lauringer Ernő* vette át a vezetést, akit az igazgatói teendők ideiglenes ellátásával előbb a győri tankerületi kir. főigazgatóság 1919 szeptember 1-én kelt 783. számú leiratával, majd pedig a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztérium 1919 november 8-án kelt 106977. számú rendeletével megbízott. *Dr. Opré Tivadar* r. tornatanítót a V. K. M. 1919 szeptember 2-án kelt 103433—B. XI. számú rendeletével saját kívánságára az egri áll. főreáliskolához helyezte át; helyébe a V. K. M. 1919. szeptember 10-én kelt 103992—B. XI. számú rendelet alapján *Gruber Gyula* került a nagyszebeni áll. főgimnáziumtól, aki állását 1919 október 22-én foglalta el. Saját kívánságára helyeztetett iskolánkhoz a V. K. M. 1919 szeptember 17-én kelt 104995—B. XI. számú rendelet alapján *Koller Gusztáv* győri m. kir. áll. főreáliskolai történet-földrajz szakos r. tanár, aki szeptember 25-én kezdte meg nálunk a tanítást. A V. K. M. 1919 szeptember 4-én kelt 10333—B. XI. számú rendeletével helyezte intézetünkhöz *Dr. Kosáry János* selmecbányai ág. h. ev. tanítóképzőintézeti földrajz-természetrájsz szakos és *Stuller Jenő* ipolysági állami főgimnáziumi matematika-fizika szakos tanárokat. *Dr. Kosáry János* már a tanév elején érkezett, de 1920 május elején betegség címén szabadságoltatott; *Stuller Jenő* október 4-én foglalta el állását. A tanév elején nyert alkalmazást intézetünknel *Tóth Alajos* hadviselt magyar-latin szakos tanár helyettes tanári minőségben. *Polgár János* földrajz-természetrájsz szakos tanár 1919 október közepén saját kérelmére a kiskunhalasi református főgimnáziumhoz helyeztetett át. 1920 április elején a V. K. M. *Luksz József* matematika-fizika szakos okl. i. h. tanárt helyezte intézetünkhöz. Sajnálattal kell megemlékeznünk *Vendl Aladár* tanár nyugalomba való vonulásáról. *Vendl Aladár* azok közé a nemes lelkek közé tartozik, akiknek eszményi életfelfogása, lelkiismeretességgel teljesített munkássága, erős hazafias érzése mintakép gyanánt szolgálhat tanártársainak és a tanulóifjuságnak egyaránt. A magyar és francia nyelvet tanította intézetünknel 25 esztendőn keresztül. Évek hosszú során át ő vezette az énektanítást is önzetlen fáradozással. Magával szemben szigorú volt, mások iránt azonban mindig csak szeretetet és megértést tanusított. Kereste az alkalmat, hogy jót tehessen embertársaival; gavallér volt a szó legnemesebb értelmében, mert a jót szinte lopva, elhallgatva, titokban cselekedte. Hosszu, fárasztó küzdelmeiért találjon gazdag kárpótlást, sok-sok örömet szeretett családjá körében, amelybe a maga eszményi gondolkozását, érzéseit és törekvéseit szintén átplántálta s amelynek tagjai valamennyien derék apjuk nemes hivatását, a tanárságot választották életpályájuk gyanánt. Súlyos veszteség érte intézetünket a folyó tanév folyamán két tanártársunk korai halálával. *Dr. Helyes István* életének 46., tanári működésének 20. évében 1919 szeptember 17-én hunyt el. A klasszikus nyelveknek volt kiválóan képzett, hivatását lelkiismeretesen teljesítő tanára. Az ellenség elől menekült Zsolnáról hozzánk, Szívesen fogadtuk, rövid működése alatt megszereztük és megbecsültük. Sorvasztó betegség gyötörte hosszú idő óta, Sopronba vágyódott, hol üdülést remélt, szen-

vedéseitől a halál váltotta meg. R. I. P. A testületnek másik halottja *Stuller Jenő* tanár volt, aki életének 27., tanári működésének 5-ik esztendejében Csepregen hunyt el 1920. évi február hó 25-én spanyol betegségben váratlanul. Mint menekült jött intézetünkhöz a múlt év szeptember havában Ipolyságról. Nagy szakismerete, kielégíthetetlen tudásszomja, rokonszenves egyénisége összes tanártársainak becsülését és szeretetét megszerezte számára. Mintája volt a nemes ambícióvezette, ideális gondolkozású, csak kötelességeinek és könyveinek élő fiatal tanárnak. Már lázas állapotában is csak baráti kényszernek engedve hagyta el a katedrát. A halálos kór irgalmatlan volt: derékban tört ketté egy munkás fiatal életet és tett semmivé egy nagyreményű jövőt. Nyugodjék békében!

A tanulók. Fegyelmi és tanulmányi tekintetben a tanulók magatartása az idei tanév folyamán — a tavalyi évhez viszonyítva kétségtelenül jobb volt, — a béke esztendeinek színvonalától azonban még mindig távol állott. A háború és a forradalom még ebben az iskolai évben is éreztetiek káros hatásukat. Különösen a szorgalom hanyatlott. A közéletben tapasztalható durva önzés, a hirtelen való meggazdagodás vágya és üzérkedő szellem a tanulók erkölcsi felfogására is káros hatást gyakorolt. A tanári testület az elbírálásban az idei tanév folyamán szigorubb mértéket alkalmazott, hogy munkára szorítsa az ifjúságot, szigorubb fegyelmi eljárást követett, hogy erősítse a fegyelmet és elfojtsa a már-már veszedelmesnek mutakozó üzérkedési hajlomot.

Vallási kötelességét minden felekezetű tanuló teljesítette. A róm. kath. tanulók minden vásár- és ünnepnapon szent misét s azonkívül vasárnap szentbeszédet is haligáltak. Az iskolai év folyamán összesen négyszer járultak a szent gyónáshoz és áldozáshoz. A nem róm. kath. vallású tanulók is felekezetük lelkészének és hitoktatójának utasítása szerint jártak el vallási kötelességük teljesítésében.

A rendkívüli tantárgyak közül a latin nyelvet, egészségtant tanulták a tanulók, voltak azonkívül még fizikai és biológiai gyakorlatok is. A gyorsírást csak a tanév első felében tanulhatták a tanulók, mivel az előadó Stuller Jenő tanár halála után annak tanítására senki sem vállalkozott. A tanév kezdetén alakult meg újra az ifjúsági *Önképzőkör* is, melynek tagjai a négy felső osztály tanulói keletenként tartottak gyűléseket. Tanári vezetője Dr. Ágh Lajos volt.

Testnevelés. Hosszú — 5 esztendő — szünetelés után 1919. nov. 1-én újból megkezdődött intézetünkben a tornatanítás s vele együtt az *Ifjúsági Tornakör* is újra megalakult. Ugy a torna-, mint a köri gyakorló órákon ifjúságunk teljes buzgalommal fogott hozzá egészségének, erejének és ügyességének fejlesztéséhez. A haladásról a nyilvános versenyeken elért eredmények tanuskodnak. Tornakörünk három nyilvános versenyt rendezett a soproni középiskolák részére. Az elsőt, a 2-5 kilométeres mezei futóversenyét ötös csapatok részére 1920. április 18-án tartotta meg, melyen 3 intézet 5 csapattal vett részt. Győztes Ifj. Tornakörünk A) csapata egyuttal első birtokosa lett egy évre a Kör által alapított örökös vándordíjnak (bronz plakett). Az egyéni győztes 8 p 24-5 mp. alatt Jäger Gusztáv V. o. t. „A soproni m. kir. áll. főreálisk. Ifj. Tornakör mezei futóbajnoka 1920. évre” címet nyerte el. A célhoz beérkezett 22 futó Kör éremplakettjét kapta. Atlétikai versenyét a Kör 1920. május 2-án rendezte 4 intézet részvételével. Ezen a versenyen 4 első, 2 második és 3 harmadik díjat nyertek tanulóink.

A körí uszóverseny 1920. június 20-án volt a löverfürdőben 3 résztvevő intézet uszóival. Uszókink e küzdelemben 6 első, 6 második és 2 harmadik díjat nyertek. A honvéd főreáliskola Sportegylete és az ev. liceum 1920. június 5. és 6-án tartott mérkőzésén a körí tagok 3 első, 1 második és 2 harmadik díjat nyertek. A kör 2 nyilvános labdarugómérkőzése a honvédek Sportegyletével az utóbbiak győzelmével végződött. A turistaságot és a kerekpározást is gyakorolta a kör több fél, néhány egész és egy háromnapos kirándulásával. Ez utóbbi keretében Kismartonban a Tornakör propaganda atletikai mérkőzést mutatott be.

Az alsó 4 osztály 70 tagból álló *cserkészcsapata* 1920. április 24-én alakult meg. A felavatás Eszterházán június 17-én történt. Több fél napos kirándulást rendezett a szomszédos falvakba s egy három naposat a Tornakörrel együtt. Tanári vezetői Gruber Gyula és Winkler Elemér voltak.

Iskolai ünnepélyek voltak október 6-án az aradi vértanúk és a háború hősi halottjainak emlékére, november 16-án a nemzeti hadsereg csapatainak Budapestre való bevonulása alkalmából; március 15-én az 1848. évi szabadság eszméinek emlékére; június 29-én a tanév bezárásakor, mely alkalommal Dr. Thurner Minály Sopron sz. kir. város polgármestere mondott nagyhatású buzdító beszédet tanulóinkhoz. Testületileg vett részt intézetünk a kommunizmus soproni áldozatainak emlékére szeptember 7-én rendezett gyászünnepélyen, továbbá a Gyóni Géza emléktáblájának leleplezése alkalmával december 7-én tartott irodalmi ünnepen.

Gyűjtések. A tanulók áldozatkészségéből az 1919/20 iskolai évben 1733.70 K gyűlt össze jótékony célra. A befolyt összegből 500 K-t a nemzeti hadseregnek, 170 koronát az Orsz. Gyermekszanatóriumnak, 37 koronát a M. O. V. E. bélyegek javára, 201.60 koronát a Magyar Jövő ifjúsági mozgalom céljaira, 200 koronát a Vakok szombathelyi intézetének, 200 koronát a Siketnémák soproni intézetének juttattunk; 360 K az 1,700/1920. M. E. sz. rendelet értelmében a felülbélyegzés végett beszolgáltatott bankjegyekből állami kölcsön céljaira bevonatott; a fennmaradt 85.10 K-t a nyári szüniidőben esetleg szükséges jótékonycélú kiadásra tartottuk vissza. Néhai Helyes István és Stuller Jenő tanárok temetése alkalmából a tanári testület tagjaitól befolyt 730 K és a tanuló ifjúság által befizetett 1068.28 K, összesen 1698.28 K összegből fennmaradt 421.38 K-t a szegényesű tanuló segélyezésére szánt „Utazási és kirándulási alap”-hoz csatoltuk és a Soproni Takarékpénztárban helyeztük el. Az 1919/20. tanévi gyűjtésekből fennmaradt 248.08 K-t a Gyóni Géza emléktábla költségeinek fedezésére a soproni Frankenburg Irodalmi Körnek juttattuk.

Jutalmak, ösztöndíjak. Forster Gusztáv helybeli nagykereskedő a tanév elején 390 K-t, a tanév végén 548, összesen 930 K-t tartalmazó takarékpénztári betétkönyveket adott jó magaviseletű és jó előmenetelű tanuló jutalmazására; e jutalomban 20 tanuló részesült. A „Soproni Főreáltanodai ö. d. alap” 300 K-ját Krétai József II. B. o. t. kapta. A „Rosenfeld Jakab és Katalin” 250—250 K kamatjaiban Hacker Bódog VIII. o., Greilinger Ernő VII. o., Berczeller Árpád VI. o., Sebeszta Ferenc III. A. o. tanuló részesültek. A „Deák Ferenc ö. d. alap” ezévi 100 K kamatját Paulesich Konrád VIII. o., a „Hadikölcsön-alap” 85 K kamatját Ambrus János VIII. o. tanuók kapták. A „Révész János ö. d. alap” ez évi 300 K kamatjának 100—100 K részleteit a tanári testület Ritter Ödön V. o., Sebesta Ottokár V. o. és Schwabba er Oszkár III. B. o. tanulóknak ítélte oda. A M. O. V. E. soproni főosztálya 1919. dec. 24-én kelt 203. eln. sz. felhívá-

sára a tanári testület az V—VIII. o. tanulóival magyar nyelvű, hazafias irányú és vallás-erkölcsi tartalmu dolgozatot íratott; a M. O. V. E. elnöksége elfogadta a szaktanárok birálatát, a legjobbnak minősített 8 dolgozat íróját jutalomkönyv adományozásával tüntette ki és pedig Ziermann Sándor VIII. o., Neumann Nándor VIII. o., Ágh Tibor VII. o., Baumann József VII. o., Berczeller Árpád VI. o., Jurek Aurél VI. o., Kánai Sándor V. o. és Lantos Tivadar V. o. tanulókat.

Segélyezés. Az évről-évre súlyosabban érezhető tankönyvhiány pótlásáról a Segélyegyesületi könyvtár igyekezett gondoskodni; az 1919/20. tanév folyamán 200-nál több tanulót láthattunk el iskolai könyvekkel. Ez uton is kérjük a szülőket és tanulókat, adományozzák használt könyveiket Segélyegyesületünknek, hogy azokat a tanév elején a vagyontalan és szegénysorsu tanulók közt kioszthassuk.

Egészségügyi állapot. A tanulók egészségügyi állapota az egész iskolai évben általában kielégítő volt. Szegénysorsu beteg tanulóinkat Dr. Szilvási Gyula iskola orvos díjtalanul kezelte. Dr. Pokorny Róbert városi tiszti orvos is megvizsgálta a tanulókat, ragályos szembajban szenvedőt nem talált; 73 tanulónkat újraoltotta.

Az iskolai év bezárása. A rendes előadások a VIII. osztályban május 31-én, az I—VII. osztályban június 15-én fejeződtek be. A befejező összefoglalások a VIII. osztályban jun. 1—7., az I—VII. osztályban jun. 16. és 25-ike közt folytak. Június 29-én volt az évváró Te Deum. A magánvizsgálatokat július 1. és 5-ike közt tartottuk. Az évváró tanári értekezlet július 8-án volt. Az I. osztályba lépni szándékozók részére az előzetes beíratások határidejéül július 5—10. napjait tűztük ki.

Érettségi vizsgálatok. Az érettségi írásbeli vizsgálatokat 1920. június hó 9., 10. és 11-én, a szóbeli vizsgálatokat pedig mé tóságos Dr. Viszo a Gyula tanker. kir. főigazgató, a középiskolai ügyosztály főnöke elnökle mellett június 19., 21. és 22-én tartottuk meg. Jelentkezett 40 tanuló (34 rendes, 6 magántanulól). Szóbeli vizsgálatra bocsáttatott 39 tanuló. Jelesen érett lett 4, jól érett 9, érett 17, szept. havi javító vizsgálatra bocsáttatott 7, ismétlésre utasított 2 tanuló. *Jelesen érettek:* Krausz Miklós, Neumann Miksa, Neumann Nándor, Ziermann Sándor. *Jól érettek:* Ambrus János, Bustin Kata in, Hacker Bódog, Meller Pál, Menyhárd István, Paulesich Konrád, Polsterer Paula, Rajkai László, Ungár Béla, *Érettek:* Böröcz Antal, Fink Elek, Hackstock Vilmos, Hammer Péter, He ler Leo, Horváth Ilona, Kász Ferenc, Kohn Hugó, Krétai Gyula, Lieberzeit Walter, Molnár József, Neubauer János, Pick Gusztáv, Sternfeld Imre, Sztrókay Lajos, Takács Jenő, Trogmayer Gyula.

A soproni katonai főreáliskolában tartandó érettségi vizsgálat vizsgáló bizottságába a V. K. M. 1920. jun. 4-én kelt 106472/V. sz. rende etével mé tóságcs Dsida Ottó tanker. kir. főigazgató elnökle mellett Lauringer Ernő soproni áll. főreáliskolai i. igazgatót, Faragó József és Simkó Gyula dr. tanárokat, továbbá Végvári István százados, Klacskó Olivér százados és Leitgeb Pál főhadnagy tanárokat jelölte ki. Az érettségi vizsgálat írásbeli része f. é. június hó 24., 25. és 26-án, szóbeli része július 12., 13., 14. és 15. napjain volt. Jelentkezett 33 növendék. Jelesen érett lett 9, jól érett 8, érett 11, szept. havi javító vizsgálatra utasított 5 növendék.

A tanári testület tagjai az 1919–20. iskolai évben.

Sorszám	A tanár neve és minősége	Szak- tárgyai	Hány év óta működik mint tanár?			Ez évben mit tanított, mely osztályokban?	Heti óraszám	Egyéb iskolai elfoglaltsága
			nyílv. iskolában	áll. középiskolában	intézményeknél			
1	Lauringer Ernő i. igazgató	tört.-földr.	15	14	9	tört. VIII.	3	A tört. földr. szer- tár óre
2	Dr. Ágh Lajos r. tanár	magy.-ném.	34	26	20	magy. III. B. VII. VIII., ném. III. B. VII., szépirás I. A., I. B.	16	A VII. o. főnöke. Az önk- kör vezetője. Segélye. jegyz.
3	Barta Miksa r. tanár	math.-fiz.	17	17	16	math. II. A. VI. VII., fiz. VII. VIII., fiz. gy. VII.	1	A VIII. o. főnöke. A fizikai szert. óre. Segélye. pénzt.
4	Faragó József r. tanár	math.-fiz.- ábr. geom.	26	26	26	math. I. A. VIII., r. geom. II. A. III. A., ábr. geom. VII. VIII.	17	A geom. szertár őre. Tandíjkezelő
5	Gerő Árpád r. tanár	term.-vegy- tan.	15	11	11	term. II. A. V. VI. filoz. VIII., biol. gy. V. VI	15	A VI. o. főnöke. A term. szert. óre
6	Gruber Gyula r. tornatan.	torna	18	16	1	torna I–VII.	22	A tornaszert. óre s a tornakör vezetője
7	Horvát Rezső r. tanár	ném.-franc.- latin	35	24	26	ném. III. A. V., franc. V. VIII., latin VIII.	17	Az V. o. főnöke. A segély- egyesül. könyvtára
8	Koller Gusztáv r. tanár	tört.-földr.	3	7	1	német I. B., földr. I. A. III. A., tört. III. A. V., közg. IV.	17	A III. A o. főnöke. A III. A o. ifj. és a tanári könyvt. óre
9	Dr. Kesáry János i. beosz. tanár	földr.-term.	szab	bad	sá	gon 1920. május 1 óta		
10	Lukcs József i. h. tanár	math.-fiz.	1/4	1/4	1/4	math. I. B. III. A., fiz. III. A., r. geom. I. A. I. B.	17	
11	Merényi Gábor r. tanár	math.-ábr. geom.	8	8	8	math. IV., r. geom. II. B. III. B. IV., ábr. geom. VI.	14	Segédkezik az igazg. irodában
12	Dr. Müller József r. tanár	magy.-ném.	19	17	17	magy. I. A. V., ném. I. A. VII.	15	Az I. A o. főnöke. Az I. o. ifj. könyvtár óre
13	Nasch Fülöp r. tanár	ném.-franc.	0	20	1 1/2	ném. II. B., francia III. A. IV. VI. VII.	20	
14	Németh Vilmos r. tanár	term.-vegy- tan.	16	15	14	term. I. A. I. B. II. B., term. IV., vegytan V. VI. VII.	16	Az I. B. o. főnöke. A vegytani szertár óre
15	Dr. Pollák Miksa izr. hitoktató	izr. hittan	26	26	26	izr. hittan V–VIII.	4	Rabbi
16	Pölschacker István ág. h. ev. hitokt.	ág. h. ev. hittan	4	4	1	ág. h. ev. és ref. hit- tan I–VIII.	8	Ág. h. ev. lelkesz
17	Schügerl Miklós r. tanár	math.-fiz.	8	6 1/2	3	math. II. B. III. B. V., fiz. III. B.	14	A III. B o. főnöke
18	Seemann Kálmán c. középisk. igazgató	szabadkézi rajz	35	35	25	szabadk. r. III–VIII.	14	A szabadkézi rajz- szertár óre
19	Dr. Simkó Gyula r. tanár	tört.-földr.	9	9	8	tört. IV. VI. VII., földr. II. B., közg. VII.	15	Az V. VIII. ifju- sági könyvtár óre
20	Steuer Jenő izr. hitoktató	izr. hittan	1	1	1	izr. hittan I–IV.	2	Izr. elemi iskolai tanító
21	Dr. Stodolnai Gyula r. tanár	magy.-ném.	19	19	19	magy. II. A. III. A., ném. II. A. VI	15	A II. A o. főnöke
22	Strauch Jenő r. tanár	magy.-ném.	18	18	18	magy. I. B. IV. VI., ném. IV., franc. III. B	19	A IV. o. főnöke. A IV. o. ifj. könyvtár óre
23	Dr. Szilvási Gyula egészségt. tanár	egészségtan	8	4	4	egészségtan VII.	2	Iskolaorvos
24	Tormássy Artur rk. hitoktató	rk. hittan	10	8	2 1/2	rk. hittan I–VIII., egyházi ének	18	Római kath. hit- szónok
25	Tóth Alajos h. tanár	magy.-latin	1	1	1	magy. II. B., latin V–VII.	15	A II. B o. főnöke. A II. o. ifj. könyvtár óre
26	Winkler Elemér r. tanár	tört.-földr.	1 1/4	1 1/4	1 1/4	földr. I. B. II. A. III. B., tört. III. B., szépirás II. A. II. B., közgazd. VII.	14	

Altisztek: 1. Kertész József r. altiszt. Szolgálatának éve. 21.
2. Horváth Károly " " " 8.
3. Óvári Gyula " " " 1.

III.

A soproni magyar kir. áll. főreáliskola tanulói az 1919—20 tanévben. *)

*) Rövidítések magyarázata: A név után következő szám: 1 = jeles rendű, 2 = jó rendű; 3 = elégséges rendű; 4 = osztály-smétlésre utasítatik. A név után következő egy megnevezett tárgy az illető tárgyból javító vizsgálatra bocsátatik; két megnevezett tárgy = az illető 2 tárgyból elégtelen tanjegyet kapott. Kl. kilépett; kv. szb. = kevésbé szabályszerű osztályzatot kapott a magaviseletből; n. o. nem osztályoztatott.

I. A. osztály. Osztályfőnök: Dr. Müller József.

Antheried Kamillo (2), Bakonyi Károly (4), Berecz Zoltan (1), Eisenstädter Béla (math.-geometr.), Fellner Imre ism. (kl.), Friedrich Rezső (2), Goldschmied Frigyes (4), Gruber Endre (3), Grünwald Dezső (3 kv. szb.), Heinz Janos (kl.), Hirschler Pál (4), Horvát János (4), Höbaus Emil (4), Illmann Ernő (3), Jäger Ernő (2), Kimár Janos (math.), Kirchknopf János (földr.), Kirnbauer István (3), KleinLászló (3), Kluger György (2), Kovacs Béla (földr.-math.), Kövessi Ferenc (1), Krausz István (3), Kraxner Alajos (3), Lanczkor József (4), Leitner Karoly (3), Luria Dezső (2), Luria Bernat (3), Pal Zoltan (3 kv. szb.), Pokker Béla (kl.), Pokker Gyula (kl.), Posch Károly (kl.), Pozsgai János (kl.), Prucser Jozsef (3), Radó Imre (2), Roth Gyula (3), Sarosy Tibor (2), Schlepp József (2), Simon József ism. (kl.), Schmiedl Engelbert (3 kv. szb.), Schrammel József (4), Sostarits Rezső (3), Tauber Arno d (3), Török Endre (2), Weisz Istvan (3), Wiener Ödön (3). Magántanuló: Gruber Ottó (3). Összesen: 47.

I. B. osztály. Osztályfőnök: Németh Vilmos.

Benedek Alajos (3), Bognár Miklós (3), Conrad Béla (3), Gallus László (2), Goldschmid Dezső (4), Grünbaum László (3), Günsberger Dávid ism. (3), Hauer Lajos (3), Hengl József (3), Heteyi Elemér (3), Holub Béla ism. (math.), Hutter Rezső (nem.-math.), Jakobovits Rafael (3), Kekessy Gyula Aladar (magy.), Kekessy Mihály (magyar), Kovács Endre György (3), Lackner István (3), Lakatos György ism. (3), Lerner Oszkár (2), Linczbauer Antal (3), Michlits Antal (2), Onody Rezső (3), Papp Elek (német), Pfneischl Janos (földr.), Posternak Zoltán (3), Preisz Otto (3), Prikaszky Jenő Sándor (3), Purth Kálmán (3), Pusitz Aladar (magyar), Reich Frigyes (3), Ribarits József (3), Salzer Frigyes (3), Scheweik László (4), Schmiedt Sandor (4), Schöberl Frigyes (2), Schwabbauer Herbert (1), Schwarz Ferenc (2), Schlösinger Béla (3), Spuller Ferenc (2), Szabó Ferenc (n. o.), Szlávik Sándor (math.), Trogmayer Alfréd (3), Weiszböck György (4). Magántanuló: Nagy Aladár (3). Összesen: 44.

II. A osztály. Osztályfőnök: Dr. Stodolni Gyula.

Banemann János (3), Barta Ferenc (1), Bauer Márkus (3), Conrad Pál (math.-r. geom.), Fodor Janos (földrajz-term.-rajz), Gallus Sandor (2), Gombos Ferenc (2), Gonda Álmos (3), Grünsfeld Oszkár (3 kv. szb.), Hobler Rezső (2), Horváth Lajos ism. (ném.), Kathó István (4), Kheim Nándor (3), Klausz J. nő (2), Klein Sandor (3), Kohn Sándor (3), Lantos Béla (1), Müllender Jozsef (kl.), Peresznyák Kálmán (kl.), Piri Kálmán (3), Püller Rezső (4), Reiner Karoly (kl.), Rosenberg Andor (2), Saric Miklós (3), Schoffhauser István (3), Schwarz Istvan (3), Spitzer Pál (r. geometria), Stiaszny József (3), Stodolni József (2), Tóth Ferenc (2), Vukovics István (3). Összesen: 31.

II. B osztály. Osztályfőnök: Tóth Alajos.

Antalovits József (2), Bartal József (4), Cserny Miklós (3), Deutsch Mór (2), Engler (Kocsis) Károly (3), Fekete László (3), Fellner László (4), Födelmes József (3), Gantner Mihály (kl.), Gruber József (rajzoló geom.), Hulesch Karoly (1), Kheim Sándor (2), Kiss József (math.), Kovács Ferenc (4), Könnyű Miklós (kl.), Krétai József (1), Kund Vilmos (math.), Madarász Ferenc ism. (3), Menczelesz Gyula (3), Mühlgassner Pál (2), Nussbaum Dezső (3), Raschke Vilmos (2), Siklósi Andor (2), Sommer Mihály (3), Steiner Lajos (3), Szukits Ede (2), Taschner Frigyes (math.), Unger Ottó ism. (3), Vetska János (math.), Winkler Miklós (1). Magántanuló: Tálos Gyula (rajzoló geom.). Összesen: 31.

III. A osztály. Osztályfőnök: Koller Gusztáv.

Ágh Dezső (2), Bader Ernő (2), Bokor Imre (fizika), Eisenstädter József (3), Gabriel Gottfried (3), Gazdag József (3), Gyulay István (2), Holzmann János (4), Horvath József (3), Karner József (4), Kheim Jenő (r. geom.-fiz.), Kohn Géza (3), Kovács János (4), Kovalovszki László (3), Kövesi Pál (1), Kremser Gyula (3), Kroyher Ferenc (rajz. geom.), Machon Ferenc (3), Makrai István (földr.), Max Oszkár (3), Morvay Sándor (3), Neuberger Ernő (2), Neufeld József (4), Obstmayer József (2), Pál József (német), Pintér Jenő (3), Pommer Ferenc (kl.), Schiller Ernő (4), Schwarz Béla (2), Schwarz Rezső (3), Sebeszta Ferenc (2), Simon István (német), Stern Dezső (3), Szabó Oszkár (3), Worschitz Oszkár (3). Magántanuló: Schiff Jakab (3). Összesen: 36.

III. B osztály. Osztályfőnök: Schügerl Miklós.

Bakonyi Andor (magy.), Böhm Károly (3), Drucker János (4), Feigl Ernő (4), Fekete Sándor (3), Fenesz József (3), Grünfeld Ernő (3), Habermann Gyula (3), Haendöhl György (4, kv. szb.), Heitler Tivadar (3), Herr Győző (3), Hoffmann Frigyes (1), Jausz Vilmos (kl.), Kappel Gyula (3), Koppel Zsigmond (3), Kosina Hermann (3), Leitner Hugo (3), Leitner Samu (3), Márkus Auréli (3), Püller Gyula (magyar), Rátskay P. László (4), Rauchbauer József (2), Rosenstingl Frigyes (3), Schewelik Ferenc (4), Schwabbauer Alfréd (2), Schwabbauer Oszkár (2), Schwarz Sándor (2), Seedorf Robert (3), Stiaszny Rezső (3), Stöckl Antal (3), Stöger József (4), Széki János (2), Winkler Oszkár (1). Magántanuló: Hoffmann János (3). Összesen: 34.

IV. osztály. Osztályfőnök: Strauch Jenő.

Antheried László (3, kv. szb.), Baumann Ferenc (3), Bayer József (3), Berczeller Pál (3), Bognár Bátor György (3), Bozó Alajos (math.), Bruckbauer Rudolf (2), Brüstl Jenő (3), Domokos Sándor (2), Erdei Ferenc (3), Friedmann Ernő (3), Friedrich Karoly (2), Gesellmann István (3), Göetzloff Mihály (3), Grödlinger Rezső (2), Groszner János (math.), Hauser Béla (3), Herr Jenő (3), Hoffmann Imre (tört.), Horvát Ernő (3), Iby Adolf (3), Jobb Dezső (3), Jungreis Lajos (3), Karner Ödön (2), Klausz Róbert (3), Kremser Rudolf (3), Kummert Károly (3), Láng Sándor (tört.-math.), Mascher József (3), Maszinak Győző (vallásan-math.), Missuray Zoltán ism. (3), Neubauer Károly (3), Németh Gábor (2), Németh György (kl.), Nitsch Ernő (3), Obriohr Károly (3), Palham József (1), Pozsgai László (vallásan), Preis Guido (1), Reichart Otto (3), Roisz Vilmos (3), Rosenstingl Antal (3), Sántha Ferenc (1), Sarosy Zoltán (3), Schirk Frigyes (3), Spitzer Lipót (3), Stadler György (1), Stern Miklós (szabadkézi rajz), Sternfeld Ernő (math.), Strauber Miklós (3), Strausz Pál (3), Stricker Imre ism. (kl.), Tichler Jenő (3), Uccusik Károly (1), Wagner Hermann (3), Waltner Imre (3), Wolf Peter (3), Wölfl Alajos (3). Magántanuló: Harwich Ernő (kl.), Hoffmann János (tört.) Összesen: 60.

V. osztály. Osztályfőnök: Horvát Rezső.

Bognár Károly (2), Cristea László (3), Drukker József (természetr. math.), Grödlinger Győző (math.), Grosz Ernő (3), Hackl János (francia-math.), Hegedüs Ödön (3), Helyes István (2), Hoffmann Gyula (2), Jäger Gusztáv (3),

Kánai Sándor (2), Karner Kálmán (magyar-math.), Kheim Theofil (2), Kiss Imre (math.), Koppel Konrád (3), Kovács Gusztáv (3), Kugler Mátyás (1), Lantos Tivadar (1), Lederer Henrik (3), Löbl Márton (4), Mandl Zoltán (3), Menyhárd Pál (3), Nátz Géza (kl.), Petz Gusztáv (3), Rajkai Pál (3), Ritter Ödön (1), Schönfeld Endre (2), Schwarcz Márton (3), Sebesta Ottokár (3), Sebők János ism. (magyar), Steiner Károly (francia-math.) Stodolní Gyula (3), Töpler Ervin (3), Trogmayer Ernő (3), Ziermann József (2), Worschitz Frigyes (3.) Magántanuló: (Eördögh Vilmos (magyar-math.) Schiff Leo (természettud.) Összesen: 38.

VI. osztály. Osztályfőnök: Gerő Árpád.

Bauer Jenő (3), Baumann Béla (3), Berczeller Árpád (1), Bognár Tibor (3), Boros László (math.), Brenner Mihály (math. - ábr. geom.), Csizmadia Árpád (2), Dáhner Nándor (2), Dóczy Endre (3), Erdei László (2), Fendt Viktor (math.), Galambos Pál (2), Hacker Ferenc (3), Hegedüs Gyula (3), Jurek Aurél (2), Kohn Leo (3), Kummert Alfréd (kl.), Pál Sándor (3), Richly Nándor (math.), Sántha Gyula (német-ábr. geom.), Sauer Pál (3), Scheiber Kálmán (2), Schwarz Miklós (math.-ábr. geom.), Seyring Ernő (3), Undy Károly (3), Visnya Sándor (2), Wallner Lajos (3), Wrana Gyula (kl.). Magántanulók: Roth Ferenc (3), Schiff Gábor (4). Összesen: 31.

VII. osztály. Osztályfőnök: Dr. Ágh Lajos.

Ágh Tibor (2), Ámon Jenő (3), Baumann József (2), Becht Kálmán (2), Bermann Tihamér (magyar-német), Blum Alfréd (8), Breiner József ism. (3), Büszti Ferenc (math.), Deutsch Oszkár (3), Dreiszinger Nándor (3), Fürst Imre (2), Friedrich Ernő (3), Greilinger Ernő (2), Groszner Pál (fizika), Grunner Gyula (4, kv. szb.), Hacker Jenő (math.), Heller-Albert (kl.), Herzfeld Endre (3), Karner Lajos (2), Kohn Frigyes (3), Lieberzeit József (kl.), Pfuhl Ernő (3), Polgár Imre (3), Scholz János (2), Staár Ferenc (magy.-math.), Staár László (3), Szabó Alajos (3), Vass Gyula (n. o.), Wenzel László (math.-ábr. kv. szb.), Wohner Viktor (magy.-math.), Závár Tibor (3). Magántanulók: Nasch Jolán (2), Sugár László (3). Összesen: 34.

VIII. osztály. Osztályfőnök: Barta Miksa.

Ambrus János (3), Becker József (n. v.), Böröcz Antal (3), Eisenstädter Henrik (3), Fink Elek (3), Hacker Bódog (2), Hackstock Vilmos (3), Hammer Péter (2), Karl József (3), Kász Ferenc (3), Kohn Hugó (3), Krausz Miklós (2), Lieberzeit Walter (3), Lövi Ferenc (3), Menyhárd István (3), Molnár József (3, kv. szb.) Németh Gyula (3), Neubauer János (3), Neumann Miksa (2), Neumann Nándor (1), Paulesich Konrád (2), Papp József (3), Pick Gusztáv (3), Pollák Zsigmond (3), Rajkai László (3), Simon Vilmos (3), Sternfeld Imre (3), Sztrókay Lajos (3), Takács Jenő (3), Tauber Ernő (3, kv. szb.), Tiefenbach Antal (3), Trogmayer Gyula (3), Ungár Béla (3), Wolf Ernő (3), Ziermann Sándor (2). Magántanulók: Bustin Katalin (2), Grasel Rezső (3), Heller Leó (3), Holota Miklós (3), Horváth Ilona (3), Krétay Gyula (3), Meller Pál (2), Polsterer Paula (2), Riedt L. Péter (3), Steiner Antal (n. o.). Összesen: 47.

IV.

A tanulók statisztikája az 1919–20. iskolai évben.

[illegible]

4. Az osztályozott tanulók megoszlása vallás, anyanyelv és nyelvism. szerint	I. A o.	I. B o.	II. A o.	II. B o.	III. A o.	III. B o.	IV. o.	V. o.	VI. o.	VII. o.	VIII. o.	I-VIII. o.	I-VIII. o. %
Róm. kath. vallásu . .	20	24	11	14	17	16	27	10	11	12	17	179	44.4
Gör. keleti " . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Református " . .	1	—	1	2	2	1	1	1	1	2	1	13	3.2
Ág. h. ev. " . .	6	8	7	6	7	7	14	16	8	7	8	94	23.3
Izraelita " . .	13	10	9	7	9	9	15	10	9	9	17	117	29.4
Magyar anyanyelvü . .	28	28	21	22	34	20	44	27	25	28	35	312	77.4
Német " . .	12	14	5	6	1	13	13	10	4	2	7	87	21.6
Horvát " . .	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	1	4	1
Más " . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Csak magyarul tudott .	17	12	10	11	30	5	16	13	10	23	—	147	36.5
Németül is " . .	23	28	17	17	5	28	41	24	19	7	42	250	62
Horvátul is " . .	—	1	2	1	—	—	—	—	—	—	1	5	1.3
Más hazai nyelven is tudott	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	0.2
5. Egyéb statisztika													
Latin nyelvet tanult .	—	—	—	—	—	—	—	5	10	8	4	27	6.7
Közgazdaságtant " .	—	—	—	—	—	—	56	—	—	28	35	119	29.5
Egészségtant " . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28	—	28	6.9
Biológiai gyak. " . .	—	—	—	—	—	—	35	27	—	—	—	62	15.4
Fizikai " " . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28	35	63	15.6
Egy órát sem mulasztott	8	8	3	6	4	3	9	7	5	2	5	60	14.9
Csak igazoltan " . .	31	33	24	22	29	28	47	28	22	26	29	319	79.1
Igazolatlanul " . .	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	3	0.7
Az egész tandíjat megfizette	35	32	18	25	29	25	42	23	17	18	32	246	73.5
Egész tandíjmentes volt	4	8	8	4	6	7	11	12	11	9	12	92	22.8
Részben " " . .	1	4	3	1	—	1	5	2	2	5	—	23	5.7

Tudnivalók a jövő iskolai évre.

1. Az 1920—21. tanévre az 1. osztályba való előzetes beírás július 5—10 és augusztus 27. és 28. napjain délelőtt 10 és 12 óra között történik az igazgatói irodában. Az előzetesen felvett tanulók véglegesítése és az I. osztályba lépni akaró többi tanulónak felvétele szept. 1-én délelőtt 9 és 12 óra közt lesz. A magasabb osztályokban (II—VIII. o.) való felvételre a tanulók szept. 2-án és 3-án d. e. 9 és 12 óra közt jelentkezhetnek. Minden tanuló a felvételnél a megelőző osztályról szóló bizonyítványát, születési és újraoltási bizonyítványát köteles bemutatni. Az I. osztályba csak olyan tanulók vehetők fel, akik 9. életévüket már betöltötték, a népiskola IV. osztályáról bizonyítványt mutatnak fel és a tanker. kir. főigazgatótól kinevezett bizottság előtt aug. hó végén a felvételi vizsgálatot sikerrel teszik le. A felvételi vizsgálat tárgyai: egy magyar nyelvű olvasmány szövegének leírása tollbamondás után, egy magyar nyelvű olvasmány tartalmának előadása, a legegyszerűbb nyelvtani jelenségek felismerése, a négy számtani alapszabály egész számokkal 1000-ig, az egyszeregy biztos tudása és a fejszámolásban való jártaság. A felvételi vizsgálat díja 12 K. A felvételi vizsga írásbeli része aug. 30-án d. e. 9 órakor, szóbeli része aug. 31-én d. e. 9 órakor lesz. A felvételi vizsgálatra jelentkező tanulók kötelesek egy iv fehér papírost és írószert magukkal hozni.

2. A javító, pótló, különbözeti és magánvizsgálatok aug. hó 30-án d. e. 9 órakor lesznek. A magántanulók vizsgálati díja tárgyanként 50 K, a javító vizsgálat díja 25 K, utóbbi összeg valamely iskolai jótékony célra fordítandó. A rendes tanulók javító vizsgálatát díjtalan. A különbözeti vizsgálat díja tárgyanként 30 K. Ha valamely rendes tanuló az évvégi összefoglalásokról fontos oknál fogva egészben vagy részben elmaradt, akkor, ha elmaradását hiteles bizonyítvánnyal igazolni tudja, aug. 30-án pótlóvizsgálatra jelentkezhetik. Egyébként a pótlóvizsgálatnak magánvizsgálati jellege van.

3. A felvételi díj az eddigi 20 K helyett 50 K, az egész és féltandijmentesek e díjnak csak felét fizetik. Ifjúsági díj címén minden beírt tanuló 30 K-t köteles fizetni. A tandíj összege rendes tanulóknál 400 K, magántanulóké 520 K. Tandíjmentességért a folyamodványokat az iskolai év megkezdése után szept. 15-ig kell az igazgatóságnál benyújtani. A tandíjfizetés határideje okt. 1, jan. 1, márc. 1 és május 1. A folyamodványhoz a szülők vagyoni állapotát és a kiskorú testvérek számát feltüntető községi (szegénységi, vagyontalansági) bizonyítványt kell csatolni.

4. Azok a tanulók, akik könyvsegélyben óhajtanak részesülni, írják fel a kívánt könyvek címét egy fél ivre és adják át ezt a lapot a beíratáskor a Segélyzőkönyvtár vezetőjének, Horvát Rezső tanár urnak.